

**ANTAGEN I
KOMMUNFULLMÄKTIGE
2013-09-19 § 20**

VA-POLICY 2013

ORDLISTA

Allmän VA-anläggning är en VA-anläggning som kommunen har rättsligt bestämmande över och som har anordnats för att uppfylla kommunens skyldigheter enligt lagen om allmänna vattentjänster (LAV).

Avlopp är samlingsnamn för spillvatten, dagvatten samt dränvatten.

Dagvatten är ytligt avrinnande regnvatten och smältvatten.

Dränvatten är vatten som passerat marklager och som avleds genom dräneringsledning.

Enskild VA-anläggning är en VA-anläggning, eller annan anordning för vattenförsörjning eller avlopp, som inte är eller ingår i en allmän VA-anläggning.

Gemensambetsanläggning är en enskild VA-anläggning (se ovan) som inrättats för två eller flera fastigheter gemensamt.

Huvudman är den som äger en allmän VA-anläggning.

Nödsvatten är leverans av vatten för dryck, matlagning och personlig hygien utan att nyttja det ordinarie ledningsnätet t.ex. med tankar eller tankbilar.

Planarbetsprogram upprättas varje år och är ett arbetsprogram för planer (översiktsplan, detaljplaner etc.) som beskriver planläggningsverksamheten för de kommande två åren. Programmet är ett instrument för att inrikta kommunens planverksamhet, att prioritera planläggningsinsatser och att samordna kommunens resurser och insatser för planläggning och plangennomförande.

Reservvatten är dricksvatten som distribueras via det ordinarie ledningsnätet men från annan produktionsanläggning än den ordinarie.

Spillvatten är vatten från hushåll (toalett, bad/dusch, disk och tvätt) och andra verksamheter (industrier, biltvättar och dylikt).

1 INLEDNING

Detta dokument är en vatten- och avloppspolicy (VA-policy) för Karlstads kommun. I VA-policyn anges riktlinjer för det övergripande VA-arbetet samt ett antal ställningstaganden med syfte att visa hur kommunen avser säkerställa en långsiktigt hållbar vatten- och avloppsförsörjning (VA-försörjning). I VA-planen, som är nästa steg i den strategiska VA-planeringen, ska framtagna ställningstaganden omsättas i åtgärder inom och utanför verksamhetsområdet för vatten och avlopp. Målet med VA-policyn är att skapa underlag för att kunna göra

investeringar där de gör mest nytta, både i tid och i rum.

VA-policyn är styrande för VA-planen och båda dokumenten är en viktig del i kommunens översiktsplanering. VA-policyn bör därmed bli ett politiskt dokument som fastställs av kommunfullmäktige.

VA-policyn har tagits fram med utgångspunkt i den tidigare utformade VA-översikten och genom förvaltningsövergripande arbete och diskussioner i politiskt forum. Aktualiseringsförklaring eller revidering av VA-policyn bör ske vart fjärde år.

2 BAKGRUND

I december 2010 gav kommunstyrelsen i Karlstad ett uppdrag åt kommunledningskontoret som bestod i att ta fram en kommunomfattande VA-plan. En projektbeställning godkändes i kommunstyrelsen maj 2011 och arbetet startade under hösten samma år. Målsättningen med den strategiska VA-planeringen är att skapa grund för en hållbar utveckling av Karlstads kommun. Med ett gediget underlag kan kommunen fatta väl avvägda och långsiktigt strategiska beslut rörande VA-försörjningen vilket skapar möjligheter för en fortsatt utveckling.

Arbetet med den strategiska VA-planeringen följer länsstyrelsen i Stockholms län manual, den s.k. "Stockholmsmodellen" (Rapport 2009:07) och sker i 4 steg:

- Steg 1:** VA-översikt – Sammanställning av förutsättningar som påverkar beslut inom VA
- Steg 2:** VA-policy – Grunden på vilken framtida beslut och handlande inom VA ska vila
- Steg 3:** VA-plan – Inriktning och prioriteringsordning för framtida VA-försörjning
- Steg 4:** Implementering och uppföljning – Arbete med konkreta åtgärder

VA-planarbetet för Karlstads kommun har pågått sedan hösten 2011. En förvaltningsövergripande arbetsgrupp bestående av medarbetare från teknik- och fastighetsförvaltningen, miljöförvaltningen och stadsbyggnadsförvaltningen med stöd av konsulter från Sweco Environment deltar i arbetet. VA-översikt (steg 1) färdigställdes 2012.

3 ÖVERGRIPANDE ARBETE INOM VA-FÖRSÖRJNING

Det övergripande arbetet inom VA-försörjning i Karlstads kommun ska genomsyras av följande generella punkter:

- Kommunens hantering av VA-försörjningen ska kännetecknas av långsiktig hållbarhet ur ekologisk, ekonomisk och social aspekt.
- Kommunens arbete med frågor som rör VA-försörjning ska bidra till att miljö kvalitetsnormerna för vattenförekomster uppfylls.
- Kommunens arbete med frågor som rör VA-försörjning ska möjliggöra en långsiktig hållbar bebyggelseutveckling.
- Alla fastigheter i kommunen med behov av VA-försörjning ska ha en godkänd VA-anläggning.
- Beslut om åtgärder inom VA-försörjningen ska ske med hänsyn till hur översvämning och andra klimatförändringar påverkar VA-systemet. Även andra risk- och sårbarhetsfrågor ska beaktas och hanteras kontinuerligt.
- Kommunens beslutsfattare ska verka för att det finns resurser för att utföra nödvändiga åtgärder inom VA-försörjningen.
- Kommunens arbete med frågor som rör VA-försörjning ska kännetecknas av god framförhållning i kommunikation med medborgarna.
- Kommunen ska verka för ökad medvetenhet hos medborgarna i frågor och problematik som rör VA-försörjning.

4 STÄLLNINGSTAGANDEN

VA-policyns ställningstaganden ska ligga till grund för framtida beslut inom VA-försörjningen i Karlstads kommun och ska därför omsättas till åtgärder i VA-planen.

De ställningstaganden som anges i VA-policyn rör olika delar av den VA-försörjning som sker i kommunen. VA-policyn tar ställning inom följande områden:

- Enskilda VA-anläggningar och anslutning till kommunalt VA
- Driftsäkerhet
- Reservvatten och nödvatten
- Dagvatten och dränvatten
- Organisation och samarbete
- Kommunikation

Ställningstagandena är numrerade från 1-28 och de har ingen inbördes prioriteringsordning.

Enskilda VA-anläggningar och anslutning till kommunalt VA

1. Standarden på enskilda VA-anläggningar ska vara känd av såväl tillsynsmyndighet som av berörda fastighetsägare.
2. Byggnation på landsbygden ska beakta säkerställande av en långsiktig hållbar VA-försörjning, med hänsyn till hälsa, miljö och ekonomi.
3. Möjligheten att anordna gemensamhetsanläggningar ska beaktas i förhandsbesked/bygglov vid byggnation av tre eller fler bostadshus vid samma tillfälle.

4. För varje område där det är aktuellt att se över dagens VA-lösningar ska både alternativa lokala lösningar och anslutning till allmän VA-försörjning utredas. Det ska finnas tydliga prioriteringsgrunder, utifrån behov och möjligheter, som ligger till grund för om områden ska eller inte ska anslutas till allmän VA-försörjning.
5. Det ska finnas en långsiktigt hållbar och kretsloppsanpassad hantering av slamfraktionen från enskilda avloppsanläggningar.
6. I kommunen ska det finnas en funktion för rådgivning avseende enskilt VA inom kommunen.

Driftsäkerhet

7. Abonnenter anslutna till den allmänna VA-anläggningen ska ha tillgång till dricksvatten av god kvalitet och tillräcklig mängd.
8. Den allmänna VA-anläggningen ska drivas så att negativa effekter för människa, miljö och samhälle undviks.
9. Kommunens allmänna dricksvattentäkter ska ha aktuella vattenskyddsområden och skydds-föreskrifter. Liknande skydd ska finnas för större enskilda vattentäkter.
10. Kommunens allmänna VA-verksamhet ska sträva efter att hålla jämn taxeutveckling genom långsiktig ekonomisk planering för att klara kommande behov i VA-anläggningar och VA-ledningsnätet.
11. Det ska finnas beredskap avseende såväl utrustning som manskap och kompetens för händelse av driftstörning i den allmänna VA-försörjningen.
12. Kommunens VA-verksamhet ska ha en förnyelse- och underhållsplan för allmänna VA-anläggningar för att möjliggöra långsiktigt hållbar planering av åtgärder.

Reservvatten och nödvatten

13. Sörmons vattentäkt inklusive Kattfjorden ska även fortsatt vara kommunens huvudvattentäkt för Karlstads tätort, Skattkärr, Väse och delar av Skåre, samt Hammarö kommun. Sörmons vattentäkt ska även fungera som reservvattentäkt för vattentäkten i Törne eller Mellerudstorp.
14. Nödvattenplan ska finnas för alla områden med allmän dricksvattenförsörjning och vara känd av alla berörda.
15. Kommunen ska eftersträva en hög täckningsgrad av normalbehovet i situationer då reservvattenförsörjning nyttjas.
16. Kommunen ska skydda grundvattenförekomster som är potentiella dricksvattenresurser för allmän vattenförsörjning.

Dagvatten och dräneringsvatten

17. Dagvattenhanteringen ska lyftas fram i samhällsplaneringen med beaktande av klimatförändringar och miljöbelastning genom att dagvattenfrågan belyses tidigt i planprocessen eller i utrednings-skedet.
18. Ansvarsfrågan för dagvattenhanteringen i kommunen ska vara tydlig. Samarbetet över förvaltningsgränser ska vara väl utvecklat.
19. Hållbar dagvattenhantering ska eftersträvas vilket innebär att man inom samlad bebyggelse försöker efterlikna naturens sätt att ta hand om dagvattnet genom avdunstning, fördröjning eller infiltration i mark. Detta innebär att dagvatten ska infiltreras och fördröjas så nära källan som möjligt.
20. Föroreningar i dagvattnet ska avskiljas innan dessa når recipienten om möjligt redan vid föroreningskällan.
21. Kommunen ska aktivt arbeta med att koppla bort dag- och dräneringsvattnet från allmän spillvattenledning.

Organisation och samarbete

22. Teknik- och fastighetsförvaltningen, miljöförvaltningen och stadsbyggnadsförvaltningen ska ha ett utvecklat samarbete i frågor som rör VA-försörjningen.
23. Det ska finnas tydliga nyckeltal för VA-verksamheten så att den nytta man bidrar med till samhällets utveckling blir mätbar.
24. Kommunen ska eftersträva att investeringar inom den allmänna VA-försörjningen ger största möjliga nytta i förhållande till kostnaden.
25. Kommande VA-utbyggnadsområden ska föregås av en avstämning mot kommunens planarbetsprogram.

Kommunikation

26. Kommunen ska tydligt kommunicera till medborgarna vilka områden som inom överskådlig framtid inte är aktuella för anslutning till allmän VA-försörjning, vilka områden där anslutning kan komma att bli aktuell på sikt samt i vilka områden anslutning planeras.
27. Kommunen ska varje år mäta kundnöjdhet avseende kvalitet och leverans hos sina VA-abonnenter. Vid den årliga mätningen ska resultatet visa på fortsatt gott resultat (2012: Nöjd-Medborgar-Index 84).
28. Kommunen ska tydliggöra och kommunicera den nytta som erhålls för VA-avgiften och inte bara kommunicera en kostnad.

KARLSTADS KOMMUN

Postadress: Karlstads kommun, 651 84 Karlstad.

Tel: 054-540 00 00. E-post: karlstadskommun@karlstad.se. Webbplats: www.karlstad.se